Valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuuleminen 24.10.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta HE 97/2025 vp

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivostoimintaa koskevaa sähköveroa. Muutosesityksen mukaan kaivostoiminnan sähkönkäyttö siirrettäisiin alemmasta veroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I. Käytännössä kyse on verotuen poistamisesta kaivostoiminnan osalta. Esityksessä esitetyn arvion mukaan muutos kasvattaisi valtion sähköverotuloja noin 11 miljoonalla eurolla vuoden 2026 tasolla. Muutoksen keskeisenä tavoitteena on valtion verotulojen kasvattaminen.

Keväällä 2025 pyydettiin lausuntoa vastaavasta hallituksen esitysluonnoksesta, johon sisältyi kaivostoiminnan ohella myös konesalien maksaman sähköveron korottaminen. Lopullisesta esityksestä konesalit kuitenkin puuttuvat. Konesalien energiaverotuen poistamiseen on hyvät perustelut, mutta asiasta on tarkoitus antaa erillinen esitys. Konesalien energiatehokkuuden parantaminen ja siihen kannustamiseen on niiden kasvavan sähkönkulutuksen vuoksi entistä tärkeämpää.

Alemman sähköveroluokan mukainen vero on tällä hetkellä 0,05 senttiä kilowattitunnilta ja ylemmän, yleisen veroluokan sähkövero 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan piirissä ovat teollisuus sekä ammattimainen kasvihuoneviljely. Kaivostoiminta on vuodesta 2017 maksanut alemman veroluokan mukaista sähköveroa.

Kaivostoiminnalle maksetaan nykytilanteessa verotukea, joka muodostuu sähköveroluokkien välisestä erotuksesta. Korkeampi sähkövero heikentäisi jossain määrin kaivostoiminnan kannattavuutta nykytilanteeseen verrattuna. Toisaalta Suomi säilynee edelleen houkuttelevana investointikohdemaana kaivostoiminnan näkökulmasta mm. edullisen sähkönhinnan takia. Suomella on myös muita vetovoimatekijöitä, jotka ovat relevantteja kaivostoiminnan sijoittumisen kannalta. Kaivostoiminnan energiatehokkuuden parantaminen on toimialan kasvavan energiankulutuksen vuoksi entistä tärkeämpää. Kaivostoiminnan siirtäminen korkeampaan energiaveroluokkaan on linjassa tämän tavoitteen kanssa sekä laajemmin yhteiskunnallisten energiatehokkuus- ja huoltovarmuustavoitteiden kanssa, jotka koskevat myös sähkön käyttöä.

Ympäristövaikutusten arviointiosiossa on tarkasteltu miten esitetty muutos vaikuttaisi kaivostoiminnan sähköistymiseen. Voidaan katsoa, että veroluokan muutoksen vaikutus kaivostoiminnan sähköistymiseen on pitkällä aikavälillä pieni johtuen sähköistymisen monista edullisista vaikutuksista.

Ympäristöministeriö antoi esitysluonnoksista lausunnot mutta ministeriö ei ole osallistunut esityksen valmisteluun.

Sally Weaver, erityisasiantuntija